

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forukuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen mandag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og Ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat: 25237. Redaksjonssekretæren privat: 10695. — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 l, åpent torsdager fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dager fra 10—4. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHold: Ungdomspreken. — Bønn. — Små samtaler om store ting. — Skoleaffæren i Horsens. — Fra Kristiansund i Mellem-Norges kirkedistrikt. — Blodtapningen. — Andres mening. — Beriktigelse. — Program for Norske Kvinners Katolske Forbunds 4de landsmøte. — Erkehertug Ottos Norgesophold. — Herhjemme — og derute. — Innsamlingen til fond for „St. Olav“.

Ungdomspreken

holdt av pastor A. Sund i St. Olavskapellet, Tønsberg, søndag den 9. september.

«Eders hjerter skal gledes og ingen skal ta eders glede fra eder.»

Brødre i Kristus!

Før vi nu skal forlate hverandre og gå hver til sitt vil vi ennu engang samles her i St. Olavskapellet, som, hvor beskjedent det enn er, dog betegner en innledning til Moderkirkens gjenreisning i Tønsberg og Vestfold — for her å motta vår Herre Jesu egen eukaristiske velsignelse og la den signe vår glede, våre bønner og våre gode forsetter om standhaftighet og troskap inntil enden — — —

Vår glede er troens glede — den høieste og sanse neste glede vi kjenner og som vi aldri må miste. Og derfor passer intet bedre som avslutning på dette ungdomsstevne enn en betraktning over det som ligger i det hellige ord fra Skriften: «Eders hjerter skal gledes og ingen skal ta eders glede fra eder!»

Jeg kan iøvrig godt forstå om noen anderledes troende vilde spørre: «Men er det mening i at ungdommen først og fremst skal tenke på glede? Var det ikke bedre å lære den at den bør bremse sin ungdommelige glede og heller se å få et forhold til kristendommens alvorlige side — til omvendelse og bot?» Men til dette vil jeg kunne svare både ja og nei! Ja til å bremse og stanse den ville jakt etter falske gleder — nei til å sky alt det som vedlikeholder og øker troens glede. Ti hvis ikke denne glede spirer frem allerede i ungdomstiden, er der fare for

at den aldri finner sin plass i livet senere — til stor skade for sjelene, fordi der i denne glede bor det rette livsalvor og den levende sans for de store kristendomssannheter om Kristi soningsverk. Og dessuten må vi huske at *til sin tid* kan betraktninger over det gode og skjønne og sanne være like så effektive til å styrke den gode vilje som betraktninger over syndens heslighet og helvetes redsel. Men legg vel merke til at jeg setter ikke gleden over godheten. Godheten først, så gleden frem til ennu større godhet og ennu større glede.

Alt har sin tid, sorgen som gleden — men den siste hører dog særlig ungdommen til. Og vi må alltid huske at gleden, troens glede, og alle de gleder som får sitt stempel av den, er gaver fra Gud til velsignelse for oss.

«Gled eder i Herren,» sier apostlen, «atter sier jeg: gled eder!» Ja, kjære venner, som har mottatt troens gave: skjenk Gud eders glede ved å åpne eders hjerter for den som liljen åpner sin kalk for morgenens dugg og solens klare skinn! Ungdomsgleden er en rik glede — ikke den viktigste kanskje, men den fagreste. Det er den der lever, som bunner i opriktig og sann Gudstro og sprudler frem av et rent hjerte med den gode samvittighets velgjørende harmoni. En slik glad ungdom bærer en uophørlig glede i sig — en glede som ikke er utvortes, som ikke er avhengig av verdslige forlystelser, men som er det gode hjertes sak. En slik ungdom og en slik glede

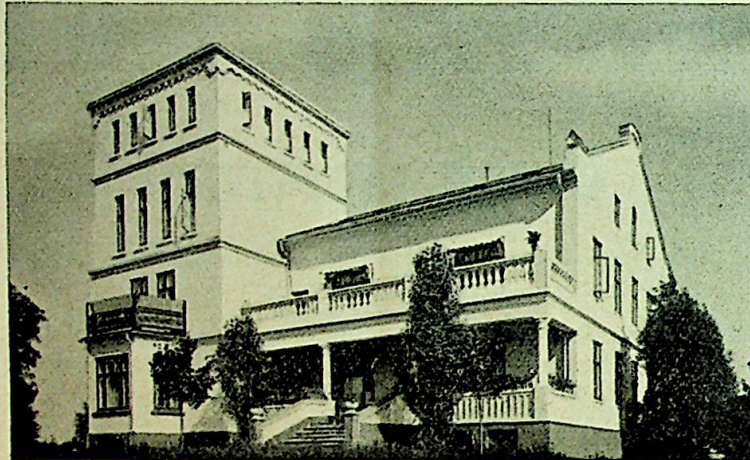
hører sammen. Og fordi gleden er en *hertesak* er her ikke spørsmål om ung eller gammel, fattig eller rik, ensom eller blandt mange, bonde eller fisker, sportsmann eller kunstner, men bare om å være god og gjøre godt. Bare den som er god og vil gjøre godt kan bli riktig glad og lykkelig i kristelig overnaturlig forstand. Og er denne glede fra den tidigste ungdom av forankret i den rette tro, besjelet av det gode håp, gjennomglødet av den hellige kjærlighet, da er den det beste vidnesbyrd om et sunt religiøst menneske, en helstøpt kristen, en god katolikk! Ja, en god *katolikk* — for er der noe som katolsk kristendom ikke kjennetegnes ved, så er det hengehodetypen, allerminst blandt ungdom og barn. Likesom den hellige Skrift har også Kirken til alle tider formanet de troende til å være glade. Mange av helgenene bekrefter med sitt liv den kjensgjerning at den beste kristen er det gladeste menneske. Tenk på den uforlignelige Frans av Assisi, som av en engelsk konvertitt en berømt skribent, har fått som hederstitel: Guds narr.

Blandt de helgener som direkte fikk Guds kall og særlige gaver til å virke blandt de unge er der flere som danner levende illustrasjoner til det vi nu betrakter: ungdom og kristenglede. Best kjent er vel Don Giovanni Bosco, den italienske ungdomsprest fra forrige århundre. Lenge før ham har vi oratorianerpateren Filippo Neri, helgenen i Roms fattigkvarterer og Luthers samtidige — ungdommens særlige vernehelgen og så sant jeg vet den aller første stifter av en kristelig ynglingeforening i moderne forstand.

Det passer også godt for anledningen å ære hans minne ved å gjengi et vakkert trekk av hans virke for å vinne ungdommen for troens livsglede, styrke dens hjerters renhet og dens samfølelse med de første kristne trosfeler og derved opdra den til trofaste borgere i de helliges samfund. Jeg hørte selv hans historie av et levende vidne, en tolvårig romersk skolegutt, som på helgenens festdag hadde i oppdrag å fortelle den til de talløse skarer som be-

søkte hans klostercelle, som er omgjort til et lite kapell.

Jeg vet ikke hvad som grep den mangeartede tilhørerflokk mest: det rørende syn av den englelike predikant med de lysende øine, som bragte tanken hen på den tolvårige Jesus i templet og den varme underklang i hans stemme som gav beretningen et så personlig preg som han selv skulde ha opplevet den — eller selve det han fortalte — om hvorledes helgenen blandt annet samlet gutteflokker om sig og drog på landtur til Campagnen, hvor de leiret sig

St. Olavs kapell i Tønsberg.

på valmuerøde enger — der hvor siden de gamle Katakomber er blitt utgravet, og hvorledes han der lot dem tumle sig i lek og innimellem talte for dem om de første kristne som gikk smilende i døden, fordi den for dem var inngangen til livet, og lærte dem å sette pris på alt det som Kristi offer og martyrenes blod hadde skjenket dem. Som sagt, jeg vet ikke hvad som grep mest,

gutten eller historien — men det vet jeg: begge deler var budskap om glede, levende trosglede — den som går fra slekt til slekt og aldri kan dø — den som jeg, kjære unge venner, vilde dere skulde vokse i. Som Roms ungdom søkte til kristenheltenes graver, skal dere besøke de steder her i Norge, som ennå synlig taler til oss om våre fedres tro, den hellige tro, som virkeliggjør ordet: «Eders hjerter gledes, og ingen skal ta eders glede fra eder!» Amen.

BØNN.

*Kjære Gud, jeg er et lys
med sparsom kraft og flamme.
Ser Du at jeg brenner ut,
ånd da på mig milde Gud,
ta min sjel i hånden din,
før mig dit, du Fader min,
hvor din gledes evighet
stråler i din miskundhet.*

A. B.

Små samtaler om store ting.

- God dag, hr. pastor!
- God dag, Ole! Så tidlig oppe og ute i naturen?
- Ja! Og De også, hr. pastor! . . . Det er herlig vær idag!
- Og en skjønn vårdag! Livet svulmer og spretter og synger og jubler
- Aldri føler man det bedre enn tidlig om morgenen på en sånn dag. Fred, liv og glede overalt . . . Det syn-ger i kropp og sjel! . . .
- Man likesom føler solstrålenes gull drysse ned og glide som jubel gjennom løvet!
- Se de svaler under taket og over marken! Hvilket yrende liv! Hvilken travelhet! Hvilken fryd! De tenker nok ikke på fosterfordrivelse, sterilisasjon og den slags ting!
- Det gjør de nok ikke. Dyrene holder sig på et høi-ere nivå! . . . De gleder sig over sitt tallrike avkom . . . Og Gud sørger for dem alle! . . .
- Hva synes De, hr. pastor, om Abortus provocatus? Der tales nu så meget om det . . .
- Hva synes De selv om den, Ole? Jeg er jo ikke gift og har ikke kone og barn som De! . . .
- Det vet jeg nok. Men De har studert moralteologi. Da vet De jo mere enn vi og våre prester! Forøvrig skulde min mening ligge nok så klart for dagen. Jeg har jo eleve barn, jeg kan bare peke på dem! . . . Det greier sig vel det? . . .
- Det var det jeg mente! Min veiledning er derfor overflødig for Dem!
- Det kan nok være så. Men man trenger opmunt-ring og styrke, når man ferdes i en verden som forfek-ter og praktiserer så helt andre opfatninger. Jeg setter derfor pris på Deres mening, hr. pastor! Og nettop så meget mere, som De ikke er gift! . . .
- Ole har jeg kjent i mange år, og vi er blitt gode venner tiltross for at han er protestant. Men han er et så edelt og rettenkende menneske, at han for lenge siden har opphørt med å gjøre bruk av sine protestan-tiske våben mot den katolske Kirke og oss prester. Vi kan vel derfor håpe at han engang blir katolikk. Men dette er jo en frivillig sak og avhenger alene av Guds nåde og ham selv.
- Min mening, Ole, den kan jeg dessverre ikke si. Jeg frykter for at De vil finne den for streng, kanskje overdrevet, og vil tro at det er en knusende dom over både den ene og den annen, selv om der ikke er spor av noget sådant i mine ord! . . .
- Det skal De ikke frykte for, hr. pastor. Det er jo Deres plikt å si det som er rett og riktig. Og dette er ingen dom. Det må enhver kunne høre. Forøvrig tør jeg si at jeg tiltross for min skrøpelighet er såpass kar at jeg tåler å høre en sannhet. Ja opriktig talt, jeg liker å høre sannheten! Så vet jeg min plikt! . . .
- Det var godt å høre, Ole! Slik tale hører man ikke ofte! Men da kan vi snakke like ut . . . Hva synes De nu om den sannhet, jeg forleden leste med forferdelse

- i avisen? Der foregår, som der blev oplyst, 12,000 ulov-lige fosterfordrivelser om året her i landet! . . .
- Jeg synes for min del at det er forferdende! Men kan det være sant? . . . Jeg hadde ingen anelse om noe sådant! . . .
- Ja, jeg hadde heller ikke det før jeg leste det! Dette er jo 12,000 mord og minst 12,000 mordere. Iallfall etter vår moral! . . . Blir det bedre når der pyntes på det med lærde uttrykk, som Abortus provocatus eller lignende, og den ulovlige forbrytelse gjøres til en lovlig borger-plikt? . . . Til en borgerdyd? . . .
- Det høres utrolig ut! . . .
- Og kan De forstå at læger, som ellers fortjener all respekt, er hjertegode og opofrende, ønsker å påta sig dette umenneskelige hverv, og endog gjøre det til en lovlig handling? . . .
- Jeg må tilstå, at jeg og min hustru alltid har hatt likefrem motbydelighet mot den slags, uten riktig å vite hvorfor. Jeg har jo aldri tenkt dypere over det. Nu ser jeg det i et nytt lys! Har lægene noen grunn? Er fosterfordrivelse virkelig mord? . . . Ja jeg spør! . . . Det er jo meget alvorlig! . . .
- Ja, hvad er det ellers, når en tilintetgjør menneske-liv? . . .
- Mord og fosterfordrivelse kan da vel aldri gjøres til et lovlig hverv? . . .
- Man skulde ikke tro det! . . .
- Men hvilken grunn har da lægene? . . .
- Jeg vet ikke. Noen moralsk grunn har de nu ikke. Det er sikkert. De mener å kunne innskrenke mordene ved å overta dem selv som en lægegjerning! . . . Lovlig-heten skal bestå i noe som de kaller for «sociale indika-sjoner»! . . .
- Sociale indikasjoner? . . . Hva er det for noe? . . .
- Mange forskjellige ting, som vel nærmest kan og må oversettes med påskudd! . . . Tror De ikke de 12,000 forbryterske fosterfordrivere hadde sine påskudd i or-den? . . . Også de sociale? . . .
- Det tror jeg nok! . . .
- Tror De at forbrytelsene blir mindre, når de gjøres med kunst og i lovens navn? . . .
- Det kan jeg i grunnen ikke innse! . . .
- Heller ikke jeg! . . . Ja, lovligheten gjør dem verre!
- Men kan man ikke tenke sig en Abortus provo-catus eller fosterfordrivelse kan være tillatt i visse til-feller, som sykdom og lignende? . . .
- Et bevisst og tilsiktet drap er aldri tillatt, aldri berettiget! Hverken på voksne eller på det uskyldige barn i morens liv! . . .
- Det har jeg aldri tenkt på før. Jeg gad vite hvad våre prester sier . . .
- Har De aldri spurt dem?
- Nei! — svarer Ole smilende — slike spørsmål kunde de jo opfatte som en innblanding i sine familie-anliggender. For øvrig studerer de jo heller ikke moral-teologi, så vidt jeg vet. Ja, så mange takk, herr pastor, for Deres opplysninger! . . .
- Ja, selv takk for samtalen! Farvel Ole!
- Farvell!
- (Eftertrykk forbudt).

C. Riesterer.

Skoleaffæren i Horsens.

Fra autoritativt hold i Danmark har vi på forespørsel mottatt følgende:

Den dypt beklagelige pryleaffære i Horsens kom overraskende for oss alle som kjente bror Poul Emmanuel og St. Ansgars hjem fra øiesyn eller gjennom referater.. Broren, hvis navn er Poul Heinrich Munko, og som sønn av en møller fødtes i Spandau i 1905, kom, efter at han i Tyskland hadde tatt lærereksamen, her til landet i 1930 og opholdt sig de første år hos Maristbrødrene i Boyesgate. Ved sin energi og interesse for barnas religiøse undervisning især på landet gjorde han sig snart kjent. Til fots og på sykkel opsøkte han dem uten å ta hensyn til sig selv, fra tidlig morgen til den sene aften, søndager og hverdager, nårsomhelst og hvorsomhelst. «Sølyst»s tilblivelse som hjem skyldtes for en stor del hans initiativ, likesom omsorgen for St. Ansgars hjem mest tynget på ham. Der var egentlig ikke annet å utsette på ham, enn at han med alt for stor ildhu forfulgte sine planer, beleilig og ubeleilig talte om dem og arbeidet for dem. En rastløs natur og kraft, som vist ikke var kallet til å stå på en selvstendig og styrende post.

Hvorledes kunde den mann komme til å mishandle en av sine gutter, fordi denne ikke kunde holde sig tør om natten, slå ham på rygg, hender og føtter og binde et tørklæ om hans munn for at intet skrik skulde høres? Hvorledes kunde han således slå sitt eget verk i stykker og tilføie den sak han arbeidet for ubotelig skade? Forklaringen, som dog ikke skal pynte på den forkastelige adferd, må vist søkes deri, at et av naturen hissigginnelag var utsatt for overanstrengelse, så det gikk som det dessverre gjorde. I denne retning tyder broder Poul Emmanuel's egne uttalelser: «Jeg er hissigginnelag efter min far — det må jeg nu bøte for». Derpå tyder også de inntrykk som politimester Krause, Horsens, har fått og stillet til «Aftenbladet»s rådighet:

«Efter de foreløbige undersøkelser vi har foretatt, synes det som om broder Poul har anvendt korporlig revselse overfor ialt 10 elever, men der synes kun å være tale om, at det i 2 eller 3 tilfeller har vært sådanne avstraffelser, at man kan betegne dem som alvorlige mishandlinger. Min avhøring av skolens elever tyder iøvrig på, at de andre gutter ellers har hatt det godt på skolen, og som et tegn i den retning kan jeg nevne, at selv den lille Verners bror, da man igår tilbød ham å ta hjem til foreldrene, foretrakk å bli på skolen, selvom hans hjem absolutt er et godt hjem.

Hvad er politimesterens inntrykk av den fengslede prior?

Han har selv forklart, at han alltid har vært meget hissigginnelag — et sinnelag, han synes å ha tatt i arv efter sin polske far. Han er ganske øiensynlig nervedbrudt på grunn av overanstrengelse, men om der bak denne uhyggelige avstraffelsesform ligger en — muligens ubevisst — sykkelig tilbøielighet, kan jeg ikke si noe om, før resultatet foreligger av den mentalundersøkelse, som jeg straks igårftes bad kretslegen påbegynne.»

I samme retning peker en uttalelse, som prioren i Boyesgate har fremsatt til «Berlingske Tidende»:

«Meddelelsen om hvad der er foregått i Horsens har vakt den største sorg og bestyrtelse. Det kommer oss ganske uventet og forekommer oss ganske uforståelig. Broder Poul Emmanuel var hos oss kun kjent som en yderst samvittighetsfull og plikttopfyllende lærer. Der har aldri vært tale om at han har vist brutalitet eller særlig hissigginnelag. Jeg kan kun forklare det med, at han har vært overanstrengt, at arbeidet og bekymringer har ødelagt hans nerver.»

Men hvorledes det enn måtte være, kan vi ikke gjøre annet enn dypt beklage det skjedd.

Fra Kristiansund i Mellem-Norges kirkedistrikt.

Den 12. september var en merkedag for stasjonen Kristiansund. Efterat den katolske kirke den 15. desember 1932 hadde tatt fotfeste i Kristiansund ved å åpne et kapell der i byen, kunde stasjonen den 12. september 1934 opprettes som selvstendig menighet. Inntil dette tidspunkt hørte katolikkene i Kristiansund til menigheten i Molde. I løpet av våren 1934 hadde St. Carl Borromeussøstrene kjøpt en gård i Nordmørgate 3 som skulde innredes til klinikk. Den 16. juli flyttet søstrene inn i sitt nye hus, hvor overhyrden 3. august innviet kapellet for søstrene. Arbeidet med innredningen begynte straks efter innflytningen og går nu sin fullendelse imøte. Tre dyktige søstre under ledelsen av priorinnen, søster Norberta, arbeider med iver på å gjøre den lille klinikk til et hyggelig oppholdssted for lidende mennesker. Klinikken vil kunne motta 10 å 12 patienter.

Det syntes nu, at tiden var inne for å opprette en selvstendig menighet i Kristiansund. Høitideligheten foregikk den 12. september i sognekirken, Skolegaten 12. Overhyrden var kommet med pater Stelzmann fra Molde for å foreta den minneverdige handling. Den lille katolske menighet og noen venner var møtt frem i kapellet. Efterat salmen til den Helligånd var avsungen, opleste overhyrden forordningen om opprettelsen av menigheten. Den inneholdt erklæringen derom, fastla sogneprestens forvaltningsområde og bestemte St. Eysteins til menighetens vernehelgen. Menigheten omfatter Kristiansunds by og dens opland Nordmøre: i nord og øst alle herreder til grensen av Sør-Trøndelag fylke, øiene Smøla, Grip, Frei, Averøy, dvs. Bremsnes og Kvernes herreder på Averøy, i syd og vest danner Sunndalsfjorden grensen mellom St. Eystein og Molde menig-

het, dessuten hører Øksendal og Sunndal herreder til den nye menighet. Så opleste overhyrden utnevnelsen av den første sogneprest som er velærverdige pater Goer og holdt en tale, hvori han ønsket Guds velsignelse over den nye menighet, anbefalte den til St. Eysteins forbønn, fremla noen tanker om sogneprestens ansvarsfulle opgave og opmuntret menigheten til ved forståelsesfullt samarbeide med sognepresten å føre Kristi og Hans Kirkes sak til seir og blomstring i menigheten. Derpå blev den nye sogneprest høitidelig installert i sitt embede. Han avla trosbekjennelsen og eden og holdt nu sin første embedstale til sin menighet, hvori han forsikret å arbeide med innsats av all sin kraft og evne på menighetens åndelige vel og fremgang. Høitideligheten blev avsluttet med lovsangen «Store Gud, vi lover dig» og sakramental velsignelse.

Gud give, at den nye menighet, som ennu er ringe i antall, måtte vokse og blomstre. Ad multos annos!

I.

Blodtapningen.

Den gamle hedenske folkesynd, som særlig Katti Anker Møller og prof. Louis Mohr og Tranmæl har innført i vårt folk har i løpet av de siste 10 år bevirket at der er født 50 000 ferre barn i Norge enn det var bestemt efter de av Gud givne lover. Tallet er tatt fra en artikkel i «Tidens Tegn».

Den største blodtapning er skjedd i Oslo, hvor agitasjonen har vært sterkest, men synden brer sig mer og mer ut over landet.

I 1933 fødtes der i Oslo 2107 barn. Dette svarer til 8,10 pct. I 1920 var tallet 20,08 pct. Dette svarer til 5220 barn, som Oslo skulde ha hatt i 1930. Altså 3000 barn er dels hindret fra å komme til verden og dels drept i 1933 bare i Oslo.

Kan mennesker selv med den svakeste tro på at der finnes en Gud mene at slikt kan gå ustraffet? Straffen kommer på mange måter. Dels besørger vi den selv gjennom den stigende arbeidsløshet.

50 000 barn trenger hvert år ca. 80 000 par sko, 100 000 par strømper, 80 000 drakter, 150 000 plagg undertøy, 7 500 000 liter melk o. s. v., brød, kjøtt, fisk. Der trenges minst 15 000 værelser, svarende til 5000 leiligheter. Hvor mange tusener arbeidere vilde ikke ha fått beskjefligelse i fabrikker, verksteder, på bygg, ja over alt.

Verre og verre skal alle de arbeidere, som her har fulgt Tranmæl, merke hvor alt klemmes sammen. Og alle barnedrapsmenn blandt mannlige og kvinnelige lærer vil nok få merke «dårlige tider». Straffen besørger for en stor del av de syndende mennesker selv ved de lover som er nedlagt i samfundet.

Men Gud, den strenge og rettferdige, lar ikke sådan folkesynd skje ustraffet. Vender vi ikke om, kan den

dag snart komme, da regnet også forholdes oss, som nu i Amerika og Russland, eller naturen, landet, kan på annen måte «utspe» slike skammelige syndere. — Historiens Gud har latt sådant skje mange ganger. («Kr. Tidsbl.»)

Andres mening.

Med overskriften: «Mystikken, religionens sjel,» skriver O. Thrap-Olsen i «Aftenposten» for 11. september følgende anmeldelse av en bok om «den store Therese».

I vår tid som er så full av forvirring og omvekslinger, hvor så mange verdier går til grunne, hvor ingen ting synes å være varig, hvor alle mennesker er nervøse — søker mange av oss et holdepunkt. Og blikket vender sig med interesse mot de tider i historien som skapte geniale personligheter som fant sin lykke i troen.

Et av disse store mennesker er Sainte Thérèse d'Avila som levet i det 16de århundre. Ved sitt geni og hele sin personlighet vil hun alltid virke fengslende på senere generasjoner.

I lange tider har man villet forklare mystikken som utslag av patalogiske skavanker, men nu er det skjedd en stor forandring i denne opfatning; man er kommet bort fra en uriktig og partisk bedømmelse. Problemet er blitt dagens spørsmål og blir alvorlig studert av historikere og psykologer. I løpet av snart 15 år har en rekke lærde menn i sine arbeider ut fra helt nye synspunkter optatt til fornyet behandling de studier som allerede har vært foretatt over det 16de århundres Spania.

På Denoel og Steels forlag, Paris, er der i år utkommet en ny biografi av Sainte Thérèse som efter min mening er verd all oppmerksomhet. Titelen er: «Sainte Thérèse et la vie mystique» av Dominique Berrueta og Jacques Chevalier, to meget kjente forfattere, den ene i Spania, den annen i Frankrike.

Boken synes mig å være skrevet i en fullendt stil, klar og kortfattet, med en rik og sikker dokumentasjon.

Det 16de århundre som bragte Spania på høiden av sin politiske makt kalles med rette: «Le siècle d'or» (det gylne århundre) på grunn av dets litteratur og dets herlige kunst.

På denne tid opstår også Spanias største mystikere. Boken «Sainte Thérèse et la vie mystique» består av tre deler, hvorav den første begynner med et meget interessant kapittel om midten av århundredet. Der fortelles om den vakre gamle by Avila, «Avila, tierra de Cantos, tierra de santos!» Her fødtes i 1515 en kvinne som nedstammet fra den eldgamle familie Cepeda og som skulde bli Karmeliterordenens reformator. Hun hadde en ridderlig karakter, en glødende tro og en overlegen intelligens.

I sin ungdom var Therese først en tid meget optatt av romanlesning, men senere ønsket hun å trekke sig tilbake fra alt verdslig liv og trådte inn i Karmeliterklosteret «l'Incarnation» året 1534. Her var hun plaget av

sjeldne sykdommer, åpenbaringer og eksatiske fornemmelser. Hun innførte reformer i Karmeliterklostrene i Spania, og disse reformer blev optatt i de fleste av ordenens klostre rundt om i verden.

I løpet av 20 år grunnet hun 17 klostre for kvinner og 15 klostre for menn sammen med Saint Jean de la Croix. Paven tildelte henne «doctor»-tittelen. Det spanske akademi betrakter hennes verker som det skjønneste monument i castiliansk sprog, og dog blev de skrevet i hast og ofte under store smerter. Hennes viktigste verker er: «Hennes liv skrevet av henne selv» — «Veien til fullkommenhet» — «Sjelens slott». Renheten og lettheten i hennes stil, ordenes harmoni som virker så charmerende, er typen på omgangssproget i det gamle Castilien i midten av det 16. århundre.

Den tredje del av boken forklarer Thereses filosofi, hennes tanker og de forskjellige trin i hennes mystikk, og i det siste kapitel hennes samarbeide med Saint Jean de la Croix.

Den annen del synes å være den som gir det mest fullstendige overblikk over den kristelige mystikks opprinnelse og dens utvikling. Denne mystikk kan føres tilbake til nyplatonismen som begynner med pseudo Dionysius. Her blev den viktigste strømning en reaksjon mot skolastikkens mekaniske ortodoksi. De mest bekjente av disse mystikere, hvis linje kan følges gjennom århundrer, og hvis enkelte navn reiser høist interessante problemer, representeres i Frankrike av Saint Bernard, 1091—1153, og Hugues og Richard de Saint Victor's skole (1096—1173). I det 13. århundre finner vi blandt Saint Victor's adepter og arvingene av den augustinske tradisjon, Jean Fidenza, mere kjent under navn av Bonaventura, intim venn av Saint Thomas og general for Franciskanerordenen. En av hans åndelige sønner, Francisco d'Ossuna, øvet den største innflytelse på den spanske mystikk i det 16. århundre.

I begynnelsen av det 14. århundre forkynte Mester Eckhardt sin lære i Strasbourg. Tauler (1300—1361) fjernet sig i sine prekener langt fra Mester Eckhardts pantheisme.

Nevnes må den største hollandske mystiker Jean de Rusbrock (1293—1381), som var Taulers lærer, Thomas a Kempis, munk i Holland (1380—1471), nu anerkjent som forfatter av den beundringsverdige «Om Christi efterfølgelse». Videre Gerard de Groot, Denys le Chartreux og mange andre, såsom Gerson (1362—1428), den berømte kansler ved universitetet i Paris, Ludolph de Saxe, som først var dominikaner, senere kartheusermunk (1377). I det 16. århundre nevner vi tilslutt Fray Juan de los Angeles (1536), Sainte Therese de Jesus (1515) og Saint Jean de la Croix (1542). Alle priser kjærlighetens visdom. «Sapientia, sapide scientia», sier Saint Bernard. Det er hele mystiken.

Filosofi betyr «kjærlighet til visdommen». Mystikk og filosofi har den samme tankebevegelse på litt forskjellige måte. Schopenhauer har sagt: «Mysticismen er en lære som søker å gi den direkte følelse for det som opfatningen, forestillingen og alle de almene kunnskaper umulig kan nå». Hvorfor skulde vi ikke studere mystikernes mesterverker?

Idag ser vi klart at den materielle civilisasjon ikke er humanismen, ti den truer med å la oss gå under i den økonomiske rivaliserens og krigens barbari. Den sanne civilisasjon kan ikke fødes av videnskapen, men av den inderlige barmhjertighet som kalles «Humanitetens Religion». Mystikken er en form for livsoppylleselse og samtidig løsrivelse fra livet. Mystikken viser veien til det indre dype sjeleliv, således finnes der mystikk i enhver filosofi. Sainte Therese gir oss en høibåret læresetning i sine verker og i sitt liv: «Vi må finne Gud i oss og oss i Gud». — Hun og Saint Jean de la Croix talte ofte forskjellige sprog med det samme uttrykk av overbevisning og sannhet. Vi må forsøke å elske, følge og forstå dem. Ti som Pascal sier: «De tilstander som behager Gud og mennesker har en ting som behager Gud og en ting som behager mennesker, som for eksempel Sainte Therese's storhet: det som behager Gud er den dype ydmyghet i hennes uttalelser; det som behager menneskene er hennes forståelse og innsikt. Og således bestreber man sig for å efterligne henne og derimot ikke så meget å nå frem til det som Gud elsker og å sette sig inn i den tilstand som behager Gud». Med denne prektige tanke av Pascal slutter også den omtalte bok.

Innholdet har jeg forsøkt å gjengi på en kortfattet måte og jeg tror at ingen leser som interesserer sig for kulturhistoriske spørsmål vil kunne bli skuffet ved lesningen av dette verk.

O. Thrap-Olsen.

BERIKTIGELSE

Fra universitetslektor Emil Fredriksen, Kjøbenhavn, har vi mottatt følgende:

I «St. Olav»s artikkel i nr. 37 om «Paven og filmen» finnes en hittil av litteraturhistorien ukjent bok tilskrevet Dante — endog av hs. Hellighet selv. Paven skal ha sagt at Dantes bok «Galeotto» har forledt mange til synd. Men saken er at i slutningen av «Inferno»s femte sang skildres historien om Paolo og Francesca som leser en bok hvori der optrer en kobler ved navn Galeotto. Bokens virkning på de to unge elskende er den samme som det den slemme Galeottos virksomhet går ut på. Derfor lar Dante Francesca si:

Galeotto fu il libro e chi lo scrisse (: en koblersvenn blev boken og den som skrev den), hvilket er blitt til et «bevinget ord» i den romerske verden for å betegne litteraturens farlighet. Dantes ord rummer en fryktelig hammerslagsaktig dom! Skal vi være enig i at den lærde pave Pius XI umulig kan ha sagt det som «St. Olav» pådutter ham?

Emil Fredriksen.

Aldeles enig efter denne opplysning hvis vi hadde påduttet den hellige Fader ovenstående litteraturhistoriske uvitenhet! Men hvis lektor Fredriksen vil ha den uleilighet å lese bemeldte artikkel ennu en gang vil han se at vi bare har døpt boken med dens hovedpersons navn, men aldeles ikke tillagt Dante forfatterskapet. Imidlertid er lektorens utredning så instruktiv, at vi med glede gir plass for den og takker ham for hans interesse!

Red.

Program

for

Norske Kvinners Katolske Forbunds

4de landsmøte

i Oslo lørdag den 6. oktober og søndag den 7. oktober 1934.

NB. Det bemerkes at før landsmøtet holdes **rådsmøte** fredag den 5. oktober kl. 19,30 (7,30) i Klubblokalet, Akersveien 5. **Styret og leddenes formenn danner rådet.**

Lørdag den 6. oktober kl. 8 leses den hl. messe i St. Dominikus kirken, Neubergrgt. 15. Rådets medlemmer og alle i Oslo værende medlemmer av tilsluttede ledd anmodes om å overvære denne, og ofre den hl. kommunion i den hensikt å opnå et fruktbringende resultat av landsmøtet. Der er anledning til etter messen å få frokost hos Dominikanerinnene, Gjørstads-gate 8.

Lørdag den 6. oktober kl. 16 (4) begynner **landsmøtet**. **Generalforsamling** i festsalen, Akersveien 5. Formannen åpner møtet.

Dagsorden:

1. Navneoprop.
2. Beretning om forbundets virksomhet fra landsmøtet 1931 til landsmøtet 1934.
3. Regnskap.
4. Leddenes representanter fremlegger sine beretninger fra det lokale arbeide.
5. Valg av styre og varamenn for arbeidsperioden oktober 1934 til neste landsmøte.
6. Valg av revisor.
7. a. Utdannelsesfondet.
b. Sted for neste landsmøte.
8. Eventuelt.

Kl. 19.45 (7.45) 15 min. pause.

Kl. 20 (8). Foredrag av pater Lutz: «Kvinnesaken av idag».

Søndag den 7. oktober.

Kl. 8.15. Felleskommunion i St. Olavs kirke avholdes søndag istedenfor mandag 8. oktober, St. Birgittadag. Hans høiarv. biskopen frembærer det hl. messeoffer for forbundet. Den av den hl. Fader forfattede bønn til den hl. Jomfru bedes.

Kl. 9.15. Fellesfrokost i Oslo Lærerinnelag, Peder Claussons gate 4 (ca. 3 min. fra St. Olavs kirke). Styret innbyr alle delegerte til frokosten. Andre deltagere betaler kr. 1.25.

Kl. 10.30. Høimesse i kirkene.

Presis kl. 12.30 i festsalen, Akersveien 5:

1. Fru Ramsing forteller om kongressen i Rom april 1934.
2. Fru Anna Bonnevie redegjør for kinosaken.
3. Det skandinaviske samarbeide angående Medlemsbladet drøftes.
4. Fremsatte resolusjoner behandles.
5. Hans høiarverdighet biskopen taler.

Møtet heves.

Kl. 16.30 (4.30): Middag i Oslo Lærerinnelag, Peder Claussons gate 4. Dagens kost kr. 1,30. De utenlandske delegerte innbydes.

Kl. 20 (8): Avskjedssouper i Oslo Lærerinnelag, Peder Claussons gate 4. (Dyrestek med grønnsaker og dessert, rødvin, kaffe med kaker) a kr. 3,50.

De utenlandske delegerte innbydes.

Forandring i programmet forbeholdes.

Erkehertug Ottos Norgesophold.

I dagspressen har man kunnet lese om erkehertug Ottos reise i Norge og om hans ophold i Oslo, hvor han har besøkt museer, institusjoner o. s. v. Vi kan tilføie at han hver morgen bivånet messen i St. Olavs kirke, hvor han også gikk til kommunion.

Ledsaget av grev Degenfeld avla erkehertugen fredag et besøk i St. Olavs bispegård.

Hørhjemme: —

«St. Olav»s ekspedisjon og forlag åpent torsdager fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dager fra 10—4.

KONTINGENT for 1933—34 bedes innbetalt snarest.

«ST. OLAV»s REDAKSJON

gjør oppmerksom på at telefonerte foreningsannonser og meddelelser til erindringslisten kun vil komme inn i bladet når der senest dagen efter telefoneringen er innløpet skriftlig rekvisisjon med annonsens eller meddelelsens ordlyd.

OSLO. Oppmerksomheten henledes på St. Josephssøstrenes annonse for kokeskolen som åpnes den 1. oktober.

OSLO. Det var en flokk glade mennesker som kom sammen ved Mariakongregasjonens første møte efter ferien søndag den 16. september — glade for å komme sammen igjen. Der var valg av tre nye styremedlemmer, noe der alltid bringer akkurat spenning nok til at det blir morsomt. Resultatet blev: Frk. Ellen Torgersen, prefekt, frk. Marie Rasmussen, sekretær, frk. Randi Straiith, styremedlem. Suppleanter blev frk. Klara Solegård og frk. Else Wahl. Derefter fikk vi et meget interessant foredrag av preses, som påhørtes med spent oppmerksomhet og høstet sterkt bifall. Ved bevertningen fortjener å nevnes en morsom og sjelden borddekorasjon, plukket like fra

skogbunnen, medbragt av en av medlemmene. Tilslutt noen felles sangnumre — unisont — og musikk av frk. Kjelstrup, som alltid bringer stemning og hygge. — Frk. Borch, som gikk av som prefekt, blev takket og hjertelig hyldet.

M. R.

OSLO. O. K. Y. På møtet den 16. september holdt pater Boers O. F. M. et meget interessant foredrag om sin reise til Stockholm, Leningrad og Helsingfors. Blandt de mange muntre episoder i foredraget var det særlig en som bragte latter blandt medlemmene, nemlig: «Der stod jeg en fattig hollandsk munk fra Norge, som holdt en tysk preken for amerikanske turister i svensk farvann». Foredraget høstet kraftig bifall. Etter foredraget var der diskusjon om dannelse av et katolsk ungdomsforbund. Møtet sluttet ca. kl. 11. — Vi retter herved atter en hjertelig takk til pater Boers for hans utmerkede foredrag og håper på snarlig gjensyn i O. K. Y.

Civis.—

STABEKK. Søndag den 9. september hadde Stabekk menighet en vellykket utflykt til Sylling. Hadde det ikke kunnet bli en sommertur så skulde det i det minste være en høsttur. Vi hadde talt på knappene: fint vær, dårlig vær — fordi værgudene hadde vist sig å være nokså lunefulle i de første septemberdager. Men de viste sig nu å ville være gode venner med Stabekks sognebarn — og vi fikk pen blå himmel og strålende sol. — Så drog vi da avgårde til Sylling. Fremkomstmidler finnes der mange av i våre dager. Noen reiste med tog, andre med buss og bil og sognepresten selv syntes det var billigst å komme frem med sin motorcykel som aldri har latt ham i stikken. Klokken 10.30 var alle kommet frem og i St. Franciskussøstrenes koselige kapell kunde vi alle overvære høimessen som blev holdt av pastor Riesterer som også holdt en tankevekkende preken om dagens evangelium. Etterpå blev det servert kaffe ute i søstrenes have. Så tok man sig en spasertur i Syllings vakre omgivelser for å samles igjen kl. 5 til andakten, hvor pater de Paepe forrettet og holdt en preken i hvilken han manet til å ha kjærlighet til den Kirke vi har den lykke å tilhøre. — Vi tilbragte ennu en tid sammen og da vi skiltes var vi alle enige om at det hadde vært en hyggelig dag og en vellykket tur takket være St. Franciskusøstrenes store gjestfrihet og elskverdighet.

Deltager:

— og derute:

TYSKLAND. I begynnelsen av september avholdtes et katolsk bibelstevne i Beuron som hadde funnet ualmindelig stor tilslutning. Erkeabbed Walzer åpnet stevnet med en tale hvori han betonet sterkt at der neppe fantes en større oppgave enn å bringe Guds eget budskap, den hellige Skrift, ut til alle mennesker og legge den i deres hender. Stevnets leder var Caritasdirektør dr. Straubinger. Privatdocent dr. Stonner fra München talte om «den skrevne og tidsekte bibelforskningens veier og former».

LONDON. Priorinnen for Karmelittklostret Notting Hill i London, som har feiret sitt 60 års jubileum som søster kan se tilbake på et velsignelsesrikt virke, idet hun har grunnlagt ikke mindre enn 36 klostre i England, Wales og Skotland. Hun er nu 86 år gammel og kun ganske få vet hvad hun

egentlig heter. Selv ønsker hun kun å kalles «moder priorinne».

DEN VATIKANSKE RADIO har fått ny direktør efter avdøde pater Gianfranceschi S. J., nemlig den 34-årige professor Philipp Soccorsi S. J.

HAMBURG. I denne by er der nylig blitt avholdt en stor internasjonal sjømannsmisjonskongress under biskop dr. Bernings beskyttelse.

FRANKRIKE. Ved St. Dié er der nylig avsløret et minnesmerke for den jødiske rabbiner Abraham Bloch. Under krigen gikk han over en slagmark og fant der en døende katolsk soldat. Han ilte mens granatene falt tett om ham bort til et sted hvor han visste der var et krusifiks som han vilde hente til den døende til trøst i døden. I samme øieblikk som han rakte soldaten krusifikset blev han selv rammet av en granat og styrtet død til jorden. Siden er rabbinerens navn æret av alle katolikker som nu har reist ham et monument. («Kath. Kirchenbl.», Berlin).

FILMRUNDSKUE. I Frankrike fabrikeres nu mange religiøse filmer. For tiden innspilles i Arras en film hvor en del privatmennesker assisterer gratis for at den kan bli så god som mulig. Den optas av «Fiattfilmen» og dens tittel vil bli «L'Appel» = kallelsen. — Foreningen «Pia Opera» i Jerusalem — en italiensk katolsk forening, hvor biskopen av Assisi er direktør — arbeider nu med optagelsen av en lydfilm som foregår på alle Palestinas hellige steder. Man har innbudt en rekke fremragende katolske kunstnere til å delta i optagelsen. — Katolikkene i Syd-Wales har p. t. boikottet alle kinoene fordi de tross gjentagne henstillinger vedblev med å fremføre anstøtelige filmer. — De amerikanske forskere William Beebe og Otis Barton har optatt noen filmer 700 meter under havets overflate hvor de opholdt sig i sin kuleformede «Batysphere». De har brukt de sterkeste lyskastere og for første gang er det lyktes å få bilder av det undersjøiske dyre- og planteliv i all sin rike mangfoldighet.

Innsamlingen

til fond for „St. Olav“.

«Presse-spørsmålet er over all beskrivelse skjebnesvangert for oss katolikker, ti hvis vi ikke arbeider på å løse det best mulig, opgir vi oss selv og utleverer våre dyrebareste verdier.»

Kardinal Piffl.

Familien Hauge	kr. 100.00
Ingrid	» 1.00

Ialt innkommet kr. 9,126.62

Alle bidrag, selv de minste, mottas fremdeles med den største takknemlighet.